SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 342
van **LYDIA PEETERS**
datum: 8 januari 2026

---

aan **JO BROUNS**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW

Everzwijncoördinator - Uitbreiding naar Vlaams niveau

De Vlaamse Regering heeft aangekondigd dat er vanaf januari 2026 een Vlaamse everzwijncoördinator wordt aangesteld. Daarmee wordt de aanpak van de everzwijnenproblematiek opgetild van provinciaal naar Vlaams niveau. Deze beslissing volgt op de aanstelling van een provinciale everzwijncoördinator in Limburg in 2022 en illustreert dat de aanwezigheid en de schade door everzwijnen intussen een Vlaams fenomeen is geworden. Everzwijnen veroorzaken steeds vaker aanzienlijke schade aan landbouwgewassen, met name maïs, en zorgen ook in bewoonde gebieden voor gevaarlijke situaties. Landbouwers ervaren bovendien grote frustratie omdat zij vandaag slechts zeer beperkte toegang hebben tot schadevergoedingen als ze aan strenge voorwaarden moeten voldoen. Tegelijk is er geen exact zicht op de omvang van de populatie, hoewel de afschotcijfers van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) wijzen op een zeer sterke toename.

1. Hoe groot is de geschatte actuele everzwijnpopulatie in Vlaanderen en hoe is ze geëvolueerd in de afgelopen tien jaar? Graag de cijfers per jaar en daarbinnen per provincie.
2. Welke stappen worden gezet om tot een beter en meer verfijnd zicht te komen op de spreiding en omvang van de everzwijnenpopulatie in Vlaanderen?
3. Graag krijg ik een overzicht van de afschotcijfers van het INBO voor de periode 2015-2025, opgedeeld per provincie.
4. Hoeveel bedraagt de geschatte schade die everzwijnen de afgelopen tien jaar hebben veroorzaakt? Graag de cijfers per jaar en daarbinnen per provincie.
5. a) Wat zijn de concrete doelstellingen en bevoegdheden van de Vlaamse everzwijncoördinator?

   b) Hoe verhouden die zich tot de opdrachten van de provinciale coördinator die sinds 2022 in Limburg actief was?

6. Welke resultaten heeft de aanstelling van de Limburgse everzwijncoördinator tot nu toe opgeleverd op het vlak van schadebeperking, samenwerking tussen actoren en populatiebeheer?
7. a) Werd het functioneren van de Limburgse everzwijncoördinator geëvalueerd?

   b) Zo ja, wanneer en door wie gebeurde die evaluatie?

Vlaams Parlement

c) Welke conclusies en lessen zijn daaruit getrokken voor de uitrol van de functie op Vlaams niveau?

8. a) Op welke manier zal de Vlaamse everzwijncoördinator de samenwerking organiseren tussen landbouwers, jagers, natuurorganisaties en lokale besturen?

   b) Hoe zal worden toegezien op effectieve acties op het terrein?

9. Hoeveel schadedossiers werden

   a) ingediend;
   b) goedgekeurd;
   c) uitbetaald?

   Graag een overzicht per jaar sinds de maatregel van kracht is geworden en met vermelding van de totale bedragen van schadevergoedingen die werden uitgekeerd. Cijfers graag per provincie.

10. Welke waren de belangrijkste redenen om de schadevergoedingen te weigeren?

11. a) Hoe zal de Vlaamse overheid omgaan met de toenemende schade voor landbouwers?

    b) Worden bijkomende maatregelen overwogen rond preventie, schadevergoeding of ondersteuning?

    c) Zal in het bijzonder de huidige strenge regeling om een beroep op schadevergoedingen te kunnen doen worden versoepeld?

12. a) Hoeveel bedraagt de kostprijs van de aanstelling van een Vlaamse everzwijncoördinator?

    b) Hoe verhoudt die kostprijs zich tot de kostprijs van de vroegere everzwijncoördinator voor Limburg?

    c) Welke extra kosten voor omkadering van de coördinator moeten worden gemaakt buiten de verloning van betrokkene?

    d) Opereert de coördinator alleen of beschikt betrokkene nog over verdere ondersteuning van medewerkers?

13. Wat is de stand van zaken van de Vlaamse implementatie van de federale beslissing om het gebruik van geluiddempers en nachtkijkers voor de jacht op everzwijnen toe te laten?

JO BROUNS
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW

ANTWOORD
op vraag nr. 342 van 8 januari 2026
van **LYDIA PEETERS**

1-3. De werkelijke omvang van de everzwijnpopulatie in Vlaanderen is niet gekend. Er is op dit moment geen eenvoudig toepasbare en gevalideerde telmethode voor everzwijn die op de schaal van Vlaanderen toegepast kan worden. Als proxy worden de afschotgegevens gebruikt.

Deze gegevens zijn consulteerbaar op www.faunabeheer.inbo.be. De afschot-statistieken wijzen op een verdere verspreiding van de populatie in Vlaanderen. Het aantal gemeenten waarin everzwijnen zijn geschoten, steeg in deze periode van 36 naar 68. De stijging is het sterkst in Vlaams-Brabant (zie bijlage 1).

Ook het totaal aantal geschoten everzwijnen steeg in deze periode. In Limburg zien we stilaan wel een afvlakking. De fluctuaties tussen de jaren zijn wellicht het gevolg van de aan- of afwezigheid van eikels en beukennootjes. Die zorgen ervoor dat er in het daaropvolgende jaar meer of minder everzwijnen zijn en er bijgevolg ook een hoger of lager afschot volgt.

4. Mijn administratie kan geen overzicht geven van de geschatte schade door everzwijnen. Enerzijds omdat niet alle schade gemeld wordt en anderzijds omdat de vermoedelijk geschatte schade door de melder niet altijd overeenstemt met de werkelijkheid. In mijn antwoord op uw vraag om uitleg nr. 1404 heb ik eveneens aangegeven dat door het feit dat het om een laagdrempelige applicatie gaat om schade te melden, er geen correctiemechanisme is voor meervoudige meldingen (dezelfde schade die door meerdere personen gemeld wordt).

5. a) De Vlaamse everzwijncoördinator moet de betrokken actoren samenbrengen in respectvol stakeholderoverleg en het voortouw nemen om schadevermijdend beheer uit te dragen. De focus moet liggen op een coachende aanpak bij lokale probleemsituaties. Daarbij moet de everzwijncoördinator de lokale jachtsector aansporen om het beheerinstrumentarium in de gegeven context optimaal te benutten. De everzwijncoördinator kan daarbij niet steunen op specifieke bevoegdheden.

b) De werking van de voorbije drie jaar heeft zich vnl. toegespitst op ondersteuning van lokale besturen en op lokaal stakeholderoverleg, waarbij de everzwijncoördinator zich geprofileerd heeft als bruggenbouwer tussen terreinactoren in de hoop alle neuzen in dezelfde richting te krijgen. Op veel plaatsen is deze aanpak succesvol gebleken, mede dankzij de inhoudelijke ondersteuning door het ANB. Niettemin konden we ook uit de werking van de voorbije jaren enkele lessen trekken.

Vandaag situeren de noden omtrent everzwijnbeheer zich ook meer en meer buiten Limburg. Met name in Vlaams-Brabant, meer bepaald in de Vlaamse rand rond Brussel, is er een duidelijke toename van conflicten, zowel in landbouwgebied als bewoond gebied. In de grensregio van Oost- en West-Vlaanderen wordt dan

weer meer melding gemaakt van nieuwe kolonisaties vanuit Wallonië. Ook in de provincie Antwerpen duiken enkele nieuwe haarden op. Vanzelfsprekend blijft ook de nood in Limburg actueel. Gelet op de verdere verspreiding van de populatie is ervoor gekozen om de coördinator niet langer provinciaal in te vullen maar op Vlaams niveau.

6. De everzwijncoördinator heeft lokaal op verschillende plaatsen de betrokkenen bij elkaar gebracht en het overleg begeleid om alle standpunten helderder en dichter bij elkaar te krijgen. Het effect daarvan is niet meetbaar op het vlak van schadebeperking, samenwerking tussen actoren en populatiebeheer, maar dat dit op vele plaatsen tot verbetering van de conflictsituatie geleid heeft, is zeker.
   https://www.everzwijnen.be/

7. Ja. In het "Koepeloverleg", het overleg met ANB, INBO, de everzwijncoordinator en de sectorvertegenwoordigers van landbouw, natuur en jacht werd de werking van de everzwijncoordinator regelmatig geëvalueerd. Vooral in relatie tot een optimalisatie van het overlegproces en de sturing van het beheer. Ook door ANB en de provincie Limburg werd de werking van de everzwijncoördinator in verschillende stuurgroepvergaderingen geëvalueerd.

   Voor de conclusies en lessen die daaruit getrokken zijn voor de uitrol van de functie op Vlaams niveau verwijs ik naar mijn antwoord op vraag 5.

8. a-b) Zie antwoord op vraag 5.
   De everzwijncoördinator zal de uitrol van de afgesproken aanpak actief opvolgen. De effectiviteit van de acties wordt gemeten aan de hand van de aard van de meldingen. Naarmate het probleem oplost verwachten we hierin een shift van grote schade naar lichte hinder of waarnemingen.

9. Bijlage 2 toont een overzichtstabel van het aantal ingediende dossiers. Gelet op het feit dat het om een jachtwildsoort gaat (zie ook antwoord vraag 10), kan een vergoeding enkel uitzonderlijk. Er werd in 2022 één dossier in Limburg uitbetaald ten bedrage van 269,32 euro.

10. Uitbetaling van schade door everzwijn is in principe eerder de uitzondering dan de regel. Dit omwille van het feit dat het everzwijn een bejaagbare soort is. Het toekennen van jacht- en bestrijdingsrechten impliceert een beheer- en zorgplicht. De jachtwetgeving gaat ervan uit dat wie het jacht'genot' geniet in principe ook instaat voor eventuele disproportionele schade. Het Soortenschadebesluit is daarom ook zo opgebouwd dat een tussenkomst bij jachtwildsoorten eerder de uitzondering is dan de regel. Bij schade door beschermde soorten of jachtwildsoorten waarop de jacht gesloten is, is dit net omgekeerd. Enkel indien kan aangetoond worden dat everzwijnen afkomstig zijn uit een gebied waar de jacht of bestrijding erop door de Vlaamse overheid werd verboden, neemt de overheid haar verantwoordelijkheid en betaalt ze de schade.

11. Ik verwijs voor de antwoorden naar de behandeling van de vraag om uitleg nr 1404 in de commissie Landbouw van 14 januari 2026.

12. a) Hiervoor wordt € 115.000 per jaar voor voorzien, inclusief kosten voor aanwerving en directe overheadkosten.

b) Dit bedroeg € 80.000 per jaar exclusief overheadkosten.

c) Ondersteuning voor initiatieven op lokaal niveau (in navolging van de procesbegeleiding faunabeheerzones die in het verleden werd gehouden) , budget voor zaalreservaties, catering,... Hiervoor werd budget voorzien op het Jachtfonds.

d) De everzwijncoördinator opereert alleen.

13. Zolang het gebruik van geluidsdempers en nachtzichtrichtkijkers niet volledig geregeld is op federaal niveau, is een implementatie op Vlaams niveau nog niet mogelijk. De publicatie van de wetswijziging in het Belgisch Staatsblad laat op zich wachten en er is op federaal niveau nog geen zicht op Koninklijke besluiten in uitvoering van deze wetswijziging.

    Op Vlaams niveau is de mogelijkheid tot implementatie in 2024 vastgelegd in artikel 9 van het Jachtvoorwaardenbesluit. Ik heb mijn administratie de opdracht gegeven om een uitvoeringsbesluit voor te bereiden zodat dit in werking kan treden wanneer de federale wetgeving in werking treedt. De onduidelijkheid over de vorm en reikwijdte van de federale keuzes, bemoeilijkt op dit moment een goede voorbereiding op Vlaams niveau, maar verhindert ze niet.

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Tabel 1. Gerapporteerde afschotcijfers voor everzwijn per jaar en per provincie voor de periode 2015 – 2024
- Bijlage 2: Tabel 2. Aantal schadedossiers (waarvan ontvankelijk) per provincie